

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

27.02.2020

Lēmums Nr. 4-02/11

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

Salaspils novada dome, adrese: Līvzemes iela 8, Salaspils, Salaspils novads, LV-2169,
e – pasts: dome@salaspils.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Lokālpilnojums nekustamā īpašuma "Acones mežs" (kadastra Nr. 80310130403) teritorijas daļā,
Salaspils novadā (turpmāk – Lokālpilnojums).

Izvērtētā dokumentācija:

Salaspils novada domes (turpmāk – Izstrādātāja) 2020. gada 10. februāra vēstule/iesniegums "Par ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanu lokālpilnojuma izstrādei nekustamā īpašuma "Acones mežs" teritorijas daļā" (turpmāk – Iesniegums), Salaspils novada domes 2019. gada 12. septembra lēmums (prot. Nr.18, 3.§) "Par lokālpilnojuma kā Salaspils novada teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi nekustamā īpašuma "Acones mežs" teritorijas daļā, darba uzdevuma un izstrādes vadītāja apstiprināšanu", Darba uzdevums Lokālpilnojuma kā Salaspils novada teritorijas plānojuma grozījumu izstrāde Salaspils novada Salaspils pagasta nekustamā īpašuma "Acones mežs" teritorijas daļā (turpmāk – Darba uzdevums), Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Lielrīgas RVP) 2020. gada 20. janvāra vēstule Nr. 11.2/RI/541 "Par nosacījumiem lokālpilnojuma izstrādei Salaspils novada nekustamā īpašumā "Saulstari" teritorijas daļā un ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanu", Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2020. gada 20. janvāra vēstule Nr. 4.8/268/2020–N "Par lokālpilnojumu īpašumam "Acones mežs", Salaspils novadā" un Veselības inspekcijas 2019. gada 27. decembra vēstule Nr. 4.5–4/34377 "Nosacījumi teritorijas plānojumam".

Pašvaldības viedoklis:

Lokālpilnojuma izstrādi Salaspils novada lauku teritorijā, nekustamā īpašuma "Acones mežs" teritorijas daļā ir iecerēts veikt, ņemot vērā apkārtējo teritoriju funkcionālo zonējumu un plānojamās teritorijas apjomu. Lokālpilnojuma teritorija būtu piemērota ieceres īstenošanai tādā gadījumā, ja tiks izvērtēti visi nosacījumi ietekmes uz apkārtējo vidi seku novēršanai, tādēļ ir ieteicams piemērot prasību par ietekmes uz vidi stratēģisko novērtējumu (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums).

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23.viens *prim* panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tāda plānošanas dokumenta sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai (Vides pārraudzības valsts birojs, – turpmāk Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23. trīs *prim* panta 1)punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2020. gada 10. februārī Birojā saņemts Izstrādātājas Iesniegums, ar kuru pašvaldība informē, ka 2019. gada 12. septembrī ir pieņemts lēmums (prot. Nr.18, 3.§) “*Par lokālplānojuma kā Salaspils novada teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi nekustamā īpašuma „Acones mežs” teritorijas daļā, darba uzdevuma un izstrādes vadītāja apstiprināšanu*”, (turpmāk – Lēmums), kurā norādīts, ka paredzēts izstrādāt Lokālplānojumu, ievērojot Salaspils novada teritorijas plānojumu (turpmāk – Teritorijas plānojums), Salaspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2014.–2030. gadam (turpmāk – Ilgtspējīgā attīstības stratēģija) un spēkā esošo Latvijas Republikas normatīvo aktu prasības. Atbilstoši Iesniegumam un Lēmumam:
 - 2.1. Lokālplānojuma izstrāde ir ierosināta ar mērķi pamatot funkcionālā zonējuma maiņu spēkā esošajā Teritorijas plānojumā, nosakot teritorijas, kurās atļauta derīgo izrakteņu (smilts, kūdras) ieguve, paredzot veikt teritorijas plānojuma grozījumus Salaspils novada teritorijas daļā;
 - 2.2. Lokālplānojuma teritorija atrodas Salaspils novadā nekustamā īpašuma „*Acones mežs*” (kadastra Nr. 80310130403) teritorijas daļā (turpmāk – Īpašums). Īpašuma kopējā platība ir ~ 14 ha;
 - 2.3. Lokālplānojuma teritorijā saskaņā ar spēkā esošo Salaspils novada Teritorijas plānojumu noteiktais funkcionālais zonējums ir *Mežu teritorijas (M)* un nelielā Īpašuma daļā – *Mežu teritorijas apakšzona – purvu teritorija*. Šīs funkcionālās zonas ir noteiktas, lai nodrošinātu mežu teritoriju racionālu un daudzveidīgu izmantošanu. Ar Lokālplānojumu ir paredzēta esošā funkcionālā zonējuma maiņa uz *Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R)*, kurā ir atļauta derīgo izrakteņu ieguve;
 - 2.4. Lokālplānojuma teritorija ziemeļu un austrumu daļā pieklaujas *Rūpnieciskās apbūves teritorijai (R)* Acones ciemā, kā arī robežojas ar SIA „*Rīgas meži*” nekustamā īpašuma „*Acones mežs*” pārējo daļu, bet dienvidos pieklaujas derīgo izrakteņu ieguves teritorijām nekustamajos īpašumos „*Eniņi*” un „*Brīvnieki 1*”, kuros notiek smilts ieguve. Smilts ieguvi veic SIA „*City Sand*”, kam Salaspils novada dome ir izsniegusi bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļaujas Nr. ADM/1–10/15/29 un Nr. ADM/1–10/16/3920 A. Rietumu daļā Lokālplānojama teritoriju no Stopiņu novada robežas atdala šaura Rīgas pilsētas meža fonda josla un 20 kV gaisvadu elektropārvades līnijas trase;
 - 2.5. Lokālplānojuma teritorijai piekļuve veidojama saistībā ar piegulošo esošo derīgo izrakteņu ieguves teritoriju, kas nodrošināta no Stopiņu novada administratīvās teritorijas. Ar Lokālplānojuma risinājumiem ir jāparedz ūdens apgādes un notekūdeņu apsaimniekošanas risinājumi, kā arī priekšlikumi teritorijas rekultivācijai pēc derīgo izrakteņu izstrādes pabeigšanas;
 - 2.6. Lokālplānojuma izstrādes ierosinātāji minētajā teritorijā ir iecerējuši izveidot derīgo izrakteņu ieguves karjeru smilts ieguvei. Salaspils novada Ilgtspējīgas attīstības

stratēģijā iekļautajās vadlīnijās derīgo izrakteņu teritoriju attīstībai kā prioritāte norādīta rūpnieciska karjeru izstrāde, derīgo izrakteņu pārstrāde un būvmateriālu ražošana, kā arī cita veida ražošana, kas saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvī, īpaši atbalstot videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanu un produktu ar augstu pievienoto vērtību radīšanu. Lai pilnvērtīgāk izmantotu novada ģeoloģisko potenciālu, tiek saglabāta iespēja iegūt perspektīvos derīgos izrakteņus, turpmākajā plānošanas procesā izvirzot nosacījumus, lai pēc iespējas novērstu iespējamus interešu konfliktus starp derīgo izrakteņu ieguvēju un/vai pārstrādātāju un vietējo iedzīvotāju interesēm dzīves vides kvalitātes un dabas aizsardzības nosacījumu nodrošināšanas nolūkos;

2.7. Lokālpilnvarotības risinājumi ir saistīti ar Likuma 2.pielikuma 10.punkta 1) apakšpunktā noteiktajām darbībām: *rūpniecisko teritoriju ierīkošanu, ja to platība ir 2,5ha un vairāk* un 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunktā noteiktajām darbībām: *derīgo izrakteņu ieguve 5 ha vai lielākā platībā*;

2.8. Kā norādīts Iesniegumā, tad Lokālpilnvarotības teritorijā iecerētā derīgo izrakteņu ieguve var radīt iespējamu trokšņa līmeņa paaugstināšanos un ieguves procesā radušos piesārņojošo vielu emisiju gaisā apkārtējās teritorijās, kā arī ir iespējama atsūknēto ūdeņu ietekme uz melioratīvo sistēmu un tuvējo virszemes ūdeņu kvalitāti un uz pazemes ūdeņu līmeņiem;

2.9. Lokālpilnvarotības teritorijā neatrodas un tā nerobežojas ar īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, t.sk. *Natura 2000 teritoriju*.

3. Domes Iesniegumam pievienotas:

3.1. VVD Lielrīgas RVP 2020. gada 20. janvāra vēstule Nr. 11.2/RI/541 “*Par nosacījumiem lokālpilnvarotības izstrādei Salaspils novada nekustamā īpašumā “Saulstari” teritorijas daļā un ietekmes uz vidi stratēģiskā novērtējuma procedūras piemērošanu*”, kurā VVD Lielrīgas RVP ieskatā plānošanas dokumentam ir jāveic Stratēģisko novērtējumu, jo Īpašuma tuvākajā apkārtnē ir vairākas derīgo izrakteņu atradņu vietas, kurās šobrīd notiek vai kurās perspektīvā ir paredzēta derīgo izrakteņu ieguve, tādējādi uz tuvākajām mājāsaimniecībām ir sagaidāmas tādas ietekmes kā trokšņu līmeņa intensitāte, putekļu palielinājums, hidroloģisko apstākļu pasliktināšanās, kā arī aktuāls ir jautājums par derīgo izrakteņu transportēšanas koridoriem un ar to saistītā ceļu kvalitāte;

3.2. DAP administrācijas 2020. gada 20. janvāra vēstule Nr. 4.8/268/2020–N “*Par lokālpilnvarotības īpašumam “Acones mežs”, Salaspils novadā*”, kurā DAP administrācija uzskata, ka Lokālpilnvarotības ir nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu, jo Lokālpilnvarotības teritorijā ir paredzēta derīgo izrakteņu ieguve apmēram 14 ha lielā platībā;

3.3. Veselības inspekcijas 2019. gada 27. decembra vēstule Nr. 4.5–4/34377 “*Nosacījumi teritorijas plānojumam*”, kurā Veselības inspekcija ir paudusi viedokli, ka, ņemot vērā Likumā noteiktos kritērijus, Stratēģiskā novērtējuma procedūra Lokālpilnvarotības ir nepieciešama.

4. Iesniegumam pievienots Darba uzdevums, kur cita starpā norādīti Lokālpilnvarotības izstrādes uzdevumi, t.sk.:

4.1. paskaidrojumu rakstā: ietvert Lokālpilnvarotības izstrādes pamatojumu, ietverot ģeoloģiskās izpētes rezultātus, risinājumu aprakstu un tā saistību ar piegulošajām teritorijām; Lokālpilnvarotības atbilstību Salaspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijai (2014.–2030); piekļuves nodrošinājuma risinājumus no derīgo izrakteņu ieguves teritorijas līdz pārstrādes uzņēmumam; priekšlikumus iespējamo interešu konfliktu novēršanai starp derīgo izrakteņu ieguvēju un/vai pārstrādātāju un vietējo

- iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes un dabas aizsardzības nodrošināšanas interesēm; pasākumu aprakstu rūpnieciskās darbības negatīvās ietekmes uz vidi samazināšanai; teritorijas rekultivācijas priekšlikumus;
- 4.2. grafiskajā daļā: noteikt jaunus funkcionālos zonējumus, paredzot rūpnieciskās apbūves teritoriju, kurā atļauta derīgo izrakteņu ieguve; jānosaka transporta infrastruktūras risinājumi un transporta kustības shēma no derīgo izrakteņu ieguves teritorijas līdz pārstrādes uzņēmumam; jāattēlo apgrūtinātās teritorijas un objektu aizsargjoslas;
 - 4.3. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos: noteikt prasības teritorijas izmantošanai katrā funkcionālajā zonā; apbūves parametrus katrā funkcionālajā zonā; citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus ņemot vērā plānojamās teritorijas specifiku.
5. Novērtējis Izstrādātājas Iesniegumu un tam pievienoto dokumentu sniegto informāciju un pamatnosacījumus teritorijas funkcionālā zonējuma maiņai, kā arī, vadoties no Likuma 23.divi *prim* pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē, ka Lokālpilnojumš atbilst plānošanas dokumenta veidam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams:
- 5.1. Likuma 4. panta trešās daļas 1) punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kurus apstiprina vietējā pašvaldība, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai. Savukārt Likuma 4. panta ceturtajā daļā noteikts, ka Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem jomās, kuras nav minētas šā panta trešās daļas 1) punktā, ja tie ietver pamatnosacījumus paredzēto darbību īstenošanai un plānošanas dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi. Lokālpilnojumš ir ilgtermiņa plānošanas dokuments, ko apstiprina vietējā pašvaldība un ir saistīts ar teritoriju plānošanu un izmantošanu;
 - 5.2. ar Lokālpilnojumš ir paredzēts mainīt teritorijas plānoto izmantošanu (funkcionālo zonējumu) no *Mežu teritorijas (M)* un *Mežu teritorijas (ar apakšzonu – purvu teritorija)* uz *Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R)* ~ 14 ha platībā, kas vairākas reizes pārsniedz Likuma 2. pielikuma 10. punkta 1) apakšpunktā noteikto rūpniecisko teritoriju ierīkošanas robežlielumu (2,5ha), kam nepieciešams sākotnējais izvērtējums;
 - 5.3. atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumiem Nr. 240 "*Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*" *Rūpnieciskā apbūves teritorija (R)* ir vienīgā funkcionālā zona, ko nosaka, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritoriju organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru, līdz ar to pieļaujot/paredzot darbības, kas atbilstu Likuma 1. un/vai 2. pielikuma darbībām;
 - 5.4. Atbilstoši Iesniegumā un Lēmumā norādītajam ar Lokālpilnojumš ir paredzēts mainīt Teritorijas plānojumā esošo funkcionālo zonējumu uz *Rūpnieciskās apbūves teritoriju (R)*, lai ~ 14 ha platībā izveidotu derīgo izrakteņu ieguves karjeru smilts rūpnieciskai ieguvei, tādējādi plānotās izmaiņas atbilst arī Likuma 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunktā norādītajai darbībai – derīgo izrakteņu ieguve 5 ha vai lielākā platībā.
6. Tādējādi, konkrētais Lokālpilnojumš ietver priekšnoteikumus Likuma 2.pielikumā paredzēto darbību īstenošanai (Likuma 4. panta trešās daļas 1) punkts), kam atbilstoši Likuma nosacījumiem (atkarībā no darbības veida, platības un apjoma) var būt būtiska ietekme uz vidi. Vienlaikus:
- 6.1. ņemot vērā attiecīgā plānošanas dokumenta būtību,

- 6.2. to, ka Lokālplānojums pašvaldības teritorijas attīstības un plānošanas līmenī faktiski paredz pamatnosacījumus rūpnieciska rakstura un ar tās darbību saistītas infrastruktūras attīstības pieļaujamībai,
- 6.3. ņemot vērā teritorijas atrašanās vietu, jo Lokālplānojuma teritorijas tuvākajā apkārtnē ir vairākas derīgo izrakteņu atradņu vietas, kurās šobrīd notiek vai kurās perspektīvā ir paredzēta derīgo izrakteņu ieguve, kā rezultātā ir sagaidāmas tādas ietekmes kā trokšņu līmeņa intensitātes un putekļu palielinājums, hidroloģisko apstākļu pasliktināšanās,
- 6.4. to, ka plānošanas dokumenta Darba uzdevumā noteikta prasība ietvert paskaidrojumu rakstā gan teritorijas piekļuves risinājumus, gan transporta infrastruktūras attīstības priekšlikumus, gan arī pasākumus vides piesārņojuma negatīvās ietekmes samazināšanai, iespējamo interešu konfliktu novēršanai starp derīgo izrakteņu ieguvēju un/vai pārstrādātāju un vietējo iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes un dabas aizsardzības nodrošināšanas interesēm;
- 6.5. kā arī, lai varētu iespēju robežās apzināt prognozējamās ietekmes un to ilgumu, (Likuma 23. divi *prim* panta 1) punkta a) un d) apakšpunkts, 2) punkta a), b) un e) apakšpunkts), Birojs secina, ka iespējamās ietekmes uz vidi novērtēšanai un priekšlikumu izstrādei nelabvēlīgas ietekmes savlaicīgai novēršanai un samazināšanai ir veicams Stratēģiskais novērtējums. Viens no ietekmes uz vidi novērtēšanas pamatprincipiem ir paredzēt šāda novērtējuma veikšanu pēc iespējas agrākā paredzēto darbību plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā (Likuma 3. panta 1) punkts).
7. Tādējādi Stratēģiskā novērtējuma piemērošana un veikšana konkrētā plānošanas dokumenta izstrādei izriet no normatīvajiem aktiem (Likuma 4. panta trešā daļa, 23. divi *prim* pants) un ir konkrētā plānošanas dokumenta izstrādes gadījumā pamatota, atbilstīga un nepieciešama. Veicot stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, būs sniegta iespēja identificēt būtiskās negatīvās ietekmes uz vidi, t.sk. cilvēku veselību u.c. Likuma 4. panta trešās daļas 1) punktā minētajām jomām, nepieciešamības gadījumā sniedzot alternatīvos risinājumus un priekšlikumus ietekmes uz vidi novēršanai un samazināšanai, kas ilgtermiņā sekmētu nelabvēlīgās ietekmes uz vidi samazināšanu vai novēršanu. Plānošanas dokumentā paredzētās darbības jāvērtē atbilstoši Likuma 23. pieci *prim* pantā noteiktajam, tai skaitā, sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23. pieci *prim* panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma 3. panta 1) punkts, 4. panta trešās daļas 1) punkts, 23. viens *prim* pants, 23. divi *prim* pants, 23. trīs *prim* pants, 23. pieci *prim* pants, Likuma 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunkts un 10. punkta 1) apakšpunkts un 10. punkta 1) apakšpunkts;
- Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5.,6.,7. punkts;
- Teritorijas attīstības plānošanas likums;
- Ministru kabineta 2013. gada 23. marta noteikumi Nr. 570 „*Derīgo izrakteņu ieguves kārtība*”;
- Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumi Nr. 240 “*Vispārējie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi*”;

- Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr.628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Pamatojoties uz izvērtēto dokumentāciju un faktiem, kā arī šajā Biroja lēmumā ietverto faktisko un tiesisko apstākļu izvērtējumu, argumentiem un apsvērumiem, Birojs ir konstatējis, ka Lokālplānojums atbilst Likuma 4. panta trešās daļas 1) punktā noteiktajam plānošanas dokumentam, kam Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams (Likuma 4. panta trešās daļas 1) punkts, Likuma 2. pielikuma 2. punkta 1) apakšpunkts un 10. punkta 1) apakšpunkts), citu starpā ņemot vērā arī Likuma 23. divi *prim* pantā noteiktos kritērijus (23. divi *prim* panta 1) punkta a) un d) apakšpunkts, 2) punkta a), b) un e) apakšpunkts) un Likuma 3. panta 1) punktā noteikto ietekmes savlaicīgas novērtēšanas principu.

Lēmums:

Stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams Lokālplānojumam nekustamā īpašuma “*Acones mežs*” (kadastra Nr. 80310130403) teritorijas daļā, Salaspils novadā.

Biroja direktora p.i.,

Biroja direktora vietniece

Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

(paraksts*)

I.Kramzaka

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu